

„Õhtuleht“ nr 49, 28.02.1948

Tantsuetendus Riiklikus Teatris „Estonia“

ENSV Riikliku Teatri „Estonia“ balleti loominguajast saavutustest on eriti viimasel ajal imestamapanevalt vähe ulatunud avalikkusse. Pole olnud uusi balletilavastusi ega ka vanade kordamisi. Palju on kõneldud Stalini preemia laureaadi E. Kapi balletist „Kalevipoeg“. Selle lavastuse valmimiseni aga, kuuleb vasti, läheb veel aega. Kuigi see koreograafiline eesti uusteos väärub tähelepanu ja kahtlemata seob „Estonia“ balletikollektiivi ettevalmistustööga, on ajavahemik mille jooksul „Estonia“ ballett pole midagi uut avalikkusele pakunud, küllaltki pikk, et klassikalise tantsu publikut täita pineva ootusega.

Seda balleti puudumisest tingitud lünka Riikliku Teatri „Estonia“ repertuaaris püüab pisut täita lühem balleti-divertissement, mis lavastub praegu üheaegselt ooperiga „Paiatsid“.

Nimetus „balleti-divertissement“ ei luba palju ja kutsub isegi õigustatult esile küsimuse: kas selline moodus ongi ooperietenduse jätkuna kõige sobivam? Oleme ju sõna „divertissement“ harjunud kuulma estraadiriituste juures. Sellise kõrvalvärvingu eelarvamises kaotab aga täielikult mainitud kava nägemine. Vaatamata isegi sellele, et esitatavas kavas kipub jätma tugevamat muljet karaktertants on tantsuetendus täiesti kunstiküps ega jäta ka milleski estraadilisuse värvingut. Etendus pakub rea sooloesinemisi ja duette, nii klassikalises balletis kui ka karaktertantsus. Osa tantsu on seadnud eesti balletijõud, mõned aga on seatud Nõukogude tuntud balletimeistrite, nagu Stalini preemia laureaadi V. Kriegeri,

A. Messneri ja R. Sahharovi poolt. Tantsude üldjuhiks on ballettmeister A. Ekston.

Nagu juba öeldud, jääb õhtust tugev mulje just karaktertantsu osas. Ei saa jätta mainimata hoogsust ja stiilipuhtust Inge Põdra ja Hermann Palangu „Moldaavia tantsus“, samuti Geeni Raudsepa ja Herman Palangu Glinka muusikale loodud klassikalise balleti sügemetega tantsus „Lahkumine“. Eriti peab aga esile tõstma Boris Blinoffi elamuslikku ja hästi edasiandvat kaht karaktertantsu „Gojesca“ ja kontsertmeister Vladimir Tarkpea hästiõnnestunud muusikale loodud „Derris“ Täiesti õigustatult omas viimane õhtu kavas suurimat menu.

Eelmainituga ei taheta ütelda, et klassikalise balleti alal ei oleks õhtu pakunud midagi kaunist. Kavas antud rida duette ja soolosis ballettidest „Uinuv kunitar“, „Asjatu ettevaatus“, „Luikede järv“ jt. näitasid kujukalt, et meil on häid balletijõude, kes tulevad kahtlemata toime ka palju nõudlikuma ja suurema balletiriitusega kui seda on käesolev. Juta Arg, Hilda Malling, Inge Põder, Soja Kalevi, Erika Määrits, Artur Koit, Johannes Viirg ja teised näitasid häid balletilisi võimeid. Nooremast juurdekasvust tahaksin esile tõsta hiljuti Moskva kõrgema balletikooli lõpetanud Lia Vingi kunsti, kelle tehnilist meisterlikkust näeme samuti käsiteldavas tantsuetenduses. Lia Vink omab tugevat klassikalise balleti kooli ja valitseb oma tantsu kindlalt. Tekib aga väike soov, et tantsutar suunaks veel

rohkem tähelepanu tantsu miimilisele tõlgitsemisele. Tema ettekandes, mis on tehniliselt täiuslikkuse lähedal, on tunda pisut range kooli liigset distsipliini. Rohkem isikupärasust ja soojust oleks asjale veelgi kasuks. Temaga on „Estonia“ ballett kahtlemata saanud hea jõu.

Lõpuks tahaksin veel rääkida ühest asjaolust, mis õige vähe märgatavalt ilmnes mõnede esinejate juures. Tekkis tunne, et mõne pala juures oldi üsna pisut ebakindel. Ei tea, kust tuleb otsida selle põhjust: kas viib praegu käsil oleva balleti „Kalevipoeg“ lavastus oma rohkem pantomiimilise laadiga tantsijad sellesse ebakindlusse või kannatab pingelise töö tõttu uue balleti juures tantsijate töö enda kallal puht klassikalise balleti alal? Põhjuseks võib olla ka esinemiste vähesus. Mainin veel kord, see puudus on praegu vaevu märgatav ega riiva käesoleva etenduse mitte eriti suurte nõudmiste raames vaatleja elamust. Kui aga tegemist on tendentsiga, siis ei tohiks meie klassikalise balleti hea nime pärast seda suunda hoida. Meie teatripublik tahab uskuda, et ka „Estonia“ ballett üheväärselt meie teiste kunstialadega sammub pingelise tööga üha suuremate kunstiliste võitude poole nii karaktertantsu kui ka klassikalise balleti alal.

Tantsuetenduse õnnestumisele aitasid palju kaasa ka ENSV teenelise kunstniku prof. Natalie Mei kaunid kostüümid ja dirigent Kirill Raudsepa kindlakäeline muusikajuhtimine.

R. NUGIS

„Moldaavia tants“ (Põder ja Palang)

„Lahkumine“ Glinka muusikale

„Gojesca“, Ed. Chavari muusikale

„Derris“ V. Tarkpea muusikale

Tänaõhtu tantsuetenduselt „Estonias“. Hilda Malling ja Verner Hagus esitavad „Booloro“